

ELŐFIZETÉSI ÁR.

Helyben házhoz hordva és vidékre postai megküldéssel:
 Egész évre 4 ft — kr.
 Félévre 2 ft — kr.
 Negyedévre 1 ft — kr.
 Egyes szám ára 10 kr.
 Hirdetéseket jutányosan számítunk.
 Hivatalos hirdetések 100 szög 1 írtért közölhetnek.
 Kinestári helyjéért minden hirdetésért 30 kr.
 Hirdetéseket s előfizetéseket felvesz Landesmann M. könyvszerkesztő S.-a-Ujhelyben.

SÁTORALJA

Zemplénvármegye közérdekeit képviselő hetilap.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG

ÉS
KIADÓHIVATAL

hova a lap szellemi részét illető közlemények s az előfizetési pénzek, hirdetési kezesítők s díjak és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők:
 Sárospatak, Bakocz-utca 173. sz.
 Kezesítőköt nem adunk vissza.
 Bermentetlen leveleket nem fogadunk el.
 Nyíltszer minden sora 20 kr.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ-TULAJDONOS:

STEINFELD JENŐ.

TÁRS-SZERKESZTŐ:

RÉZ LÁSZLÓ.

Emeljük új oltárokat!

I.

(Dr.) Sárospatakot előszeretettel nevezgetjük bodrogparti Athénnek, mások meg, a biblikus emberek, hegyen épült városnak.

S bizonyos tekintetben ezek a nevek mindenesetre megilletik. A főiskola egy nagy vidék szellemi központjává teszi s e központiságnak minden előnyét látja és tudja a város apraja, nagyja. Az elfogulatlan emberek nyíltan vallják is, hogy a collegium nélkül bizony Patak, Tolcsva, Mád, Tállya s a többi hegyaljai városok színvonalára süllyedne alá.

Amde az ildomoság és hála úgy kívánja, hogy ezeknek meg kell fizetni az árát. Hazánk többi iskola-városai lépten nyomon kifejezést adnak annak, hogy mily különös szerencsének tartják, ha hajlékot adhatnak a tudományoknak s a közművelődés más tényezőinek. Egyik a másikkal versenyez az áldozatkészségben s egyik a másiktól igyekszik elhalászni a felállítandó közművelődési intézeteket s az azokkal járó anyagi és szellemi előnyöket.

Sárospatak városról hallgat a történelem. A főiskolát fejedelmi személyek támogatták és fejedelmi személyek üldözték. A város sem nem növelte erőit, sem meg nem oltalmazta a fanatismustól.

De ez ne legyen szemrehányás, mely szándékkal s felszólalásom céljával egyenesen ellenkezőnek. Városunk közönsége évtizedekre szóló tisztelekre tette magát érdemessé a maga megváltással. E ténye

előtt a szabadságnak minden tisztelője levesszi a kalapot. De évtizedekre meg is bénította magát.

A közbirtokosság meg talán örökre megszibbasztotta, vagy talán ki is ölte belőle az erőt a további haladásra.

Nem is a jó akaratunk mult hát, hogy elmaradtak az áldozatok. S az az ellenszenv is, melylyel a pataki »benszüllött«, a mezszyetlen »jött-ment professzorok« iránt viseltetett még a közelebbi múlt évtizedekben is, úgy hiszem egy pár népszerűséget kereső rosz lelkű száj hős, piszkos munkájának kétes értékű dicsősége lehetett.

S hogy ez valóban így van, lényesen bizonyítja a Kossuth alapítvány. A városi tanács tagjai önmaguk megadóztatásával, de mégis kifejezték a nagy ember s a híres főiskola iránti tiszteletüket.

De ez az eset is mutatja, hogy sokkal kisebb és sokkal szegényebb a város, a mellettsokkal nagyobbak a főiskola szükségletei, sem, hogy azokon képes volna segíteni s hogy azt a segítséget a községnél kellene keresnie.

Minden józanul gondolkozó ember megelégszik azzal, ha városunk társadalma és előjárósága igyekszik *kényelmes és minden tekintetben kielégítő otthonot teremteni a főiskolai ifjúságnak és tanári karnak és ezzel együtt saját magának.*

Ezen a téren várnak reá nehéz, de dicsőséges feladatok. . . S a város akkor felel meg annak a közműveltségi kötelezettségnek, melyet nem csak a kálvinizmus, de minden művelt magyar reája rótt, ha ennek az otthonnak a megteremtését teszi nemes ambíciójává.

De természetesen ezt a feladatot s ennek szolgálatában a közigazgatást nem szabad azzal a szemüveggel nézni, a melylyel Hajdú-Dorog község ügyeit lehet ugyan tisztázni, de Patakét annál kevésbé!

Epen azért, a kik részt kívánnak maguknak Patak város közigazgatási terheiből, bizonyos magasabb nézőpontra kell emelkedniök s át kell látniök, hogy városunk polgárainak minden tekintetben más és pedig tegyük hozzá: kényesebb igényeik vannak, mint más városokéinak. És ez így is van jól. Ha másképp volna, baj volna.

A hivatás természete úgy hozza magával, hogy pl. a tanárok minden részről magasabb műveltségre legyenek. A leghiresebb hazai és külföldi iskolákban képeztek magukat s így természetesen igényeik is nagyobbak s ezt tőlök rosz néven sem vehetjük. Rájuk teljes mértékben áll a közmondás ellentétes igazsága: ignoti nulla cupido. És ezekről az igényeikről lemondaniök nem is szabad; a mindennapiasság kenyszerébe beletörődvén, megszünnének a fejlesztés, tervszerű szellemi építés és előrehaladás munkásai lenni. A városnak épen ezért a magyar közműveltség iránti kötelessége, hogy ne kényszerítse őket a lemondásra, de a társadalmi szórakozás és szellemi munka terén megadja nekik mindazt, a mit egyszerű és szegényes viszonyok mellett megadhat.

Ebben az irányban pedig eddig a város megtagadott mindent, annyira, hogy városról, mint ilyenről, a collegiumon kívül egyáltalában eddig szó sem lehet. Patakon nincsen semmi városi élet. A tanár, ki az

TÁRCZA

A gyáva.

Haja

— A „Saterlajka” eredeti tárcza —

A bazilika árja szürke, soká bugó kongással verte el a tizenegy órát. Kinosan sivitó szél kel a Duna felől, zúgatta a táviró sodronyokat, majd neki vadulva kergető a vadul szállingó hópelyheket. Olykor az utczáról kap fel egész esomó havat, hogy aztán a következő pillanathoz dühösen esapja oda a második emelet egy kiválóított ablakához és gúnyos kacsagással rohan el, mint a csinyt elkövetett vásott gyermek.

Odabenn pedig az ablak mögött egy tért ül íróasztala előtt, belebámul a semmibe, hallgatja a csendet.

Még sohasem volt ilyen állapotban, azt hiszi ezéthaad a feje; úgy fáj, ha léleklzik, úgy sajog ha gondolkodik . . . nem is mer gondolkozni . . . Lassan feláll széke mellett és rámered a sötét ab-

laktblábról öt bámuló tükröképerő. . . Olyan szép, olyan nagy . . . olyan gyáva ember.

Kívül egy kősi bérkocsis rohan el az ablak alatt s a hóba vágott friss keréknyomok elnyílnak messze a banályba, a távolba . . . a multha.

Egyszer igen emlékezik — volt neki egy kis öccsöse, . . . hogy is jut az eszébe ép most . . . milyen osnyva is volt a halálban az a szép szőke gyermek, mikor azon vízesen, a hogy a Bodrog-ból kihúzták, hozták haza . . . Aztán nem is mert többé a jézre menni ő, a bátyja . . . igen, mert gyáva volt, sokat is kellett ezért gyorekpatásuktól szenvednie . . . Aztán rohanunk a képek, hol világozokban, hol mintegy fityvón át, mint valami bűvös panoráma . . . a katonaságnál az elhözvetlen lovagias ügy . . . a sutha dobott kardhöz . . . a miniszteriumnál az apró conspirációk, miiben nem akart részt venni, mert gyáva volt . . . mindig gyáva.

És ezen a forgo világon át mindig csak egy mosolygó, szőke leányfejet látott, mely az egész bolondos panorámát igazgatta . . .

De most nem lesz gyáva; holnap kiálland egy embernek a golyója elé, a ki oly biztosan ezélez és a ki az ő mellébe fog találni . . . Eh, de nem lehet . . . és összerázkódik egész testében . . . fáj még a gondolat is . . . aztán újra emlékezik . . .

az is, mintha nagyon régen történt volna; pedig tegnap este . . . Az a filigrán dalos játékszer, a feleséges, az édes, a kit úgy szeret . . . nem, csak szeretett. És az a másik ember úgy áll ott a szoba közepén, mintha semmi sem történt volna, úgy tetszik, még mosolyog is . . . a felesége, az talán akkor is dalolt. És nevettek a falak, nevettek s bútorok, nevettek minden, mert minden tudja, hogy ő gyáva. Nem emlékszik biztosan . . . kient ittas is volt, csak azt tudja, hogy arezül fütöte azt a komisz embert . . . Oh, hiszen ha józan lett volna, de hogy nyúlt volna hozzá, szépen megkérte volna, ne szíjjon semmit a dolgról . . . aztán sírt volna keservesen. És az a nagy ember alig tetszik, hogy é gyáva. Nem emlékszik biztosan . . . lezuhan esztala nyitott hájja elé a székre. Szórakozottan kezdett babrálni papírjai között . . . aztán megáll a keze, újra gondolkodni kezd.

Ha holnap odaitt az elé a szivtelen ember elé, akkor ő leereszti a pisztolyt nem lö . . . talán így megcsúszja az a másik. És akkor bátor lesz-e vajjon, vagy gyáva . . . Ha pedig a másik lö, és éri, hogy löni fog, akkor, . . . ha majd ő ott hever a hóban és főbbé nem mozdul, akkor bátor, igen bátor . . . hulla lesz.

És az egyik, a másik az, hogy egyáltalán nem áll ki . . . az az, vagy úgy, hiszen ez gyávaaság.

alma mater szolgáltatában akarja a tudományokat előbbre vinni, előbb le kell mondan minderről, a mi nem a tudományokkal együtt járó gyönyörűség, s önmaga előtt szerzetesi fogadalmakat kell tennie, ha lelkéből kiakarja irtani az elégtelenség csiráját. A serdülő diák kinek lelke öntudatlanul is valami nemesebb szórakozásra vágyik, kénytelen a korcsmák bűzös szobáival s a komédiások bukfencczeivel megelégedni.

Pedig a város intelligens közönségének is meg vannak a maga jogos igényei. És ezek az igények is magasabbak, mint más városok polgáraié, mert a collegium a lakosságnak olyan rétegét vonja magához, a mely szellemi intelligencia dolgában jóval felette áll és kell, hogy álljon a kevésbé szerencsés városok közönségénél.

S ezek a jogos igények ugyan milyen kielégítést nyernek? Egyetlen nevezetesebb hangversenyző Patakon meg nem fordul (Dankó Pista, úgy hiszem nem szívesen gondol a mi szűk marku Athenünkre). A jó szintársulatok messziről kerülnek s a melyek ide tévednek, újabb időben (a legutóbbi példája mutatja) anyagi bukással távoznak el. A helyi hangversenyzők számára sines alkalmas acusticájú hely. A bálózók sem tölthetik kedvüket a szűk helyiségek miatt. A cassinók is csak tengenek s úgy szólván kegyelem-házbérek mellett hosszabíthatják meg egy-egy évre az életüket. Ha valami nagyobb alkalom előadódik, mint a mostani, a tornacsarnokot kell e czelra lefoglalni s a beboesátandók számát még úgy is nagy gondok közt kell megállapítani s a résztvevőket kiválogatni.

Hát kérdem illő állapotok ezek?

Kinek kell mindezeket segíteni?

A főiskola járjon-e utána a szintársulatoknak és a béreleteknek, hogy a magyar drámai művészetet olyan társulat előadásába mutathassa be növendékeinek, mely méltó a pataki közönség pártolására és mely kedvező feltételek megállapítása mellett okvetetlen pártfogolná is?

A tanári kar gondoskodik-e kitzitítható istállóról, hol Thalia papjai felüthessék sátorfájukat? A főiskola nyissa-e meg ima termét Káldy utazgató daltársulatának s a helybeli műkedvelőknek, a bomladozó

cassinóknak s a táncolni vágyó fiatal-ságnak?

Nem. Ezek társadalmi és részben községi feladatok, melyeket Sárospatak város közönségének okvetetlen meg kell oldania, ha érdemes akar lenni ahhoz a főiskolához, a melyet falai között tisztelhet, a mely kenyere egy részét adja, s a melynek kedvéért neve a térképekre odakerül s mely lakosságának intelligens elemét itt összetartja.

Egy pár szó

Sic-nek nagy korusitási cikkéhez!

Hírlapírással nem foglalkozom. Polemizálni nem szeretek. De közérdekű dologhoz, ha vastag tévedésekben leledzik valaki, hozzá szólok.

Mikor S. a. Ujhelynek rendezett tanácsu városossá válló átalakulása napirendre került, és egy áramlat indult meg azt megakadályozni, e lap hasábjain czikkkel jelentek meg, a melyekkel nem értettem egyet. De gondoltam, hogy mint mindenben, úgy ezen kérdésben is lesz majd olyan alkalom, a hol a jövő kérdését tisztázva, egymást felvilágosíthatjuk.

Egy felhívás által meglelt hiva a közönség a kérdés megbeszélésére. De mint minden — a hol, nem a higgadt és komoly irány akar érvényesülni, a hol a közérdek másodrendű kérdés, — ezen gyűlés sem vezetett eredményre. Azok, a kik legkompetensebbek lettek volna az irány megjelölésére, tartózkodtak a megjelenéstől, — mert az összehívás éle, mint az kiszivárgott, egyenesen egy ellen-áramlat megteremtésére volt czéllozva.

Olyan gyűlésre a melynek jelszava a „maradás”, — nem szívesen megy senki.

Tehát nem tudtam többet mint addig, — az az pardon, most már „Sic”-től tudom, hogy milyen kártékony lesz az átalakulás.

„Sic” többek között emeli a pótdótkat, végveszélylyel fenyegetettnek látja a helyzetet.

Igaz, hogy ő is barátja a haladásnak

— tehát az átalakulásnak, — ha nem most, de később.

Hogy mikor, azt elfeledi megmondani — mert jól tudja, hogy ha azon a tükörön néznél más is a helyzetet, mint ő, akkor egy pár nemzedék kihalna az átalakulásig

Arra a térre, melyen „Sic” akar haladni, nem lépek. Személyes politikát sose űztem. Száz dolognál a személyeket számításon kívül hagynom. Hanem, mert én is a rendezett tanács mellett vagyok, fáradságot véve magamnak, áttanulmányoztam az egész kérdést és észrevételeimet következőkben merem ismertetni:

„Sic” ír sokat, de boesásson meg, — olyanokról, a melyek nem léteznek. Kifog egyes dolgokat a költségvetés, szervezési mintázat meg a bizottsági jelentésből, s azon lovagolva, el akarja hitetni (azt hiszem csak önmagával), hogy a folyamodók tévedésben vannak.

Meggyőződtem arról, hogy S. a. Ujhely nagyközség költségvetése realis, — annak minden tétele helyes, — és bevételei a valóságnak megfelelnek.

Ezek szerint „Sic” előhozakodása, „nem polgármesteri”, de gyarló észszel is bírálva, — tévedésen alapul.

Ha talál „Sic”, akkor találjon a hűs-hoz szösz, a főzélékhez auflágot, — mert mint a nóta mondja „mit ér a puszoly auflág nélkül”!

Ha puskázik a költségvetésből, — akkor szedje sorra mind a tételeket és úgy vonja le a következményeket.

Egyes tételek kikapása által lehet, hogy kijön az ő számításából valami, — de ha a költségvetést és az annak alapján tett bizottsági számítását egész terjedelmében fogja produkálni, akkor bizony medvére lött, de csak mókust talált.

Lássuk a mélvét. Az a hánytorgatott 12000 frtos erdő fa nem úgy van, a mint kiemelve előadja, — mert a most már nem 145, de csak 136 hold erdőért a város 18000 frtot kap, melyből 12000 frt. fel van ugyan véve az 1896 évi költségvetésbe, — hanem ezen erdőrészt több évi megtakarítás eredményeként szerepelve, ha az elvonatot a múlttól, talán jogos felhasználni egy olyan évben, a mely nagyobb befektetéseket igényel.

Szerencse, hogy „Sic” nem talált többet 12000 frtnál a mi 1897-ben el fog maradni.

„Sic” szerint ezen 12000 frt bevétel elmaradásával lesz a pótdótk 56%.

Dehogy lesz uraim!

Igaz, hogy a 12000 frt. erdőfa ára el fog maradni és ennek bevételi tétele pótolandó lenne, — de elmarad a kiadási tételnél színház átalakításra felvett 15000 frt, kisedlovóra felvett 2000 frt, járvány kórházra felvett 1500 frt. esatornázásra felvett 2000 frt, néhány berendezésre felvett 1800 frt, múlt évi hiányfedezésére felvett 4480 frt, 79 kr. gyepmesteri lak, vinczellér lak építésére felvett 2900 frt, összesen 29680 frt 79 kr.

Concedálok, hogy az 1896 évi zárszámadás veszteséget fog feltüntetni, a mire ugyan ok nincsen, de erre ott van az erdő eladásból 1896-ra felvett 12000 frton felül maradó 6400 frt.

Ha 1897 évre a kiadás különbözettel a bevétel 12000 frttal fog lejjebb szállani, — akkor mindenki, „Sic” is, még a laikus is láthatja, hogy a bevétel pót-

Eb' mit, élni akar ő, élni a mellett az angyal... és kínosan összecsukszik derékban. Aztán belenyúl a fiók légycsövébe, és kiveti onnan azt a bizonyos börtököt... és megpróbálja, milyen érnés lehet az, egyenesen benézni abba a fekete ürbe, abba a vágtelemben... a halálba. És halak számol... egy... kettő... három... és nem lövi meg magát, beereszi a fegyvert. Hiszen holnap a misztéri tanácsosokhoz hivatalos, nem lehet... Utatánolgy a kerethez és behunyja a szemét... mit is szokott dalolni az édes... megutáltattatok vélem ezt a czudar világot... aztán akadozza hebegi: „élni... élni... élni...”. Aludni próbál, aludni. Úgy fél a haláltól: dehogyan a haláltól, a fájdalomtól, hiszen, ha itt a pamlagon bele tudna aludni a halálba... de az a göly, úgy fáj... végig szív a levegőn, aztán csak nekivágódik a mellének... úgy ropog a csont... aztán a szívéhez nyíllal... fáj, fáj, hogy fáj a szíve!... Csak legalább a esontot ne történ el... aztán folyik a vér és mindig érz, hogy fáj.

Sejti, hogy nem bírja ki reggelig, megőrül. Két-szer végig méri a keskeny dolgozó szobát... aztán csak leül újra... Hát, ha az a toll felelevenednek és beleszúrna a szívébe... és ez a vashöl-esontból összerótt buta tárgy... csak egy gyngye érintés az ujjal és...

De hogy reggelig megőrül, az bizonyos. Az újszaka sötét és annyira benne a félelem... Ha most ide jönne az az ember, akkor talán behunyná szemét és neki menne a halálnak, de egy

egész éjen át küzdeni örült képzelete buta rémeivel... Fennhangon kezd gondolkodni és megjedi a saját hangjától: járkálni kezd és visszaretten a padló ropogásától... Nem... nem bírja tovább... és ha holnap mégsem állna ki... és a felesége... eh, lesz ennek gyámola. Erre a gondolatra aztán — úgy érzi — megerősödik: le ül újra nyugodtan és ír valamit egy névjegy hátlapjára, aztán felszólal olvassa: „... tudom, gyáva voltam!... és darabokra tépi a papírt.

Nem meri, pedig csak egy pillanatra lenne most bátor, nem lenne gyáva többé soha... Önkéntelenül hozzáér keze a pisztoly csövéhez és sziszszelve visszarántja azt... hideg a halál. Aztán újra csak hozzányúl...

Erzi, hogy száguld a vér testében... ott, ott a halántékon majd szétveti a fejét. És lassan, félve bontja ki a ruhát mellén, megkeresi, hol érz legjobban a szíverést és ráilleszti óvatosan a bűvös karikát. Tudja, hogy megőrülne, ha nem volna most ereje a rugót elpattantani... és úgy fél... mintha a plafond közelednék feléje... a padló is imbolyog... és az a négy fal úgy szorítja, nyomja őt... A lámpa fölött kékes köd uszik... És énkelnli kezd: „megutáltattatok vélem...” egy... kettő...

A mikor a sötét vér első folyamán elárasztja mellét, elkezd hörögni: „úgy szeretem... úgy” és lassan csuszik le a test a földre. És ott a földön úgy vonaglik, úgy hörög, úgy zokog az a nagy ember, az a gyáva ember... az a bátor ember...

lására nem gondolni, — sőt azt is lát-hatja, hogy a kiadás *lejobb* száltával a pótdó nem emelkedni, de *lejobb* szállani fog.

Az igaz, hogy a rendezett tanács valamivel többe fog kerülni, — de hát a kiadásnál tett takarítás dúsán pótolja a többletet. És aztán ha a pótdó 46% maradna is, nem inkább legyen rendezett tanács, mint nagy község?

Igen, ezerszer igen!

Nem helyes „Sic“-től, hogy kikapja a bizottsági jelentésből a községi kötelekbe való felvételi díjakat mint példát, mert eltekintve attól, hogy ha azon bevételi forrás másként kezeltnék, meglehető összeg folyhatna be a nagyközségi szervezet mellett is, rendezett tanácsú város a köteleki díjakat elővigyázatban fogja kezelni, s az meglehető összegben fog befolyani.

A bizottsági jelentésben regále százalék és más jövedelmek is említettek, miért mellőzi ezeket?

A regale százalék rendezett tanács mellett 10%, mely majdnem 1900 frt többletnek felel meg.

Hol van a marhalevelek és más díjakból befolyó összeg? a mi ma nem a községé. Ezzel a rendőrség többlete teljesen ki lesz egyenlítve.

Sok szó férne ahhoz is, hogy a rendőrség létszáma kevés-e vagy elég, de ez reám nem tartozik, — ezen gordiusi eszmót oldják meg az arra hivatott faktörök, — hanem „Sic“-nek azt tanácsolom, hogy ha még egyszer szárnyra kél, és röplüni próbálhat, csak addig próbálkozzék, a meddig ereje bírja. — mert az olyan fiók kacsaát, a melyik gyenge-ségben szenved, saját fészkeben fogják meg.

„Sic“-re ráillik hogy hallott harangozni, — de nem tudja hol! *Nézhetne* a bizottsági jelentést. — de *nem tanulmányozta*, mert ha tanulmányozta volna, olyanokat nem ír, a mivel a közügynek „sem így“ „sem úgy“ nem használ, — de határozottan árt.

VEGYES HIREK.

— **Gyászir.** Mook Ferencz, a leleszi prepostság vajdaszkai birtokának kitünő vezetője, f. hó 12-én szívizéhiüdes következtében elhunyt. Temetése 14-én nagy részvét mellett ment végbe. Áldott legyen a kitünő gazda, a feledhetetlen barát emlékezte.

— **Uj anyakönyvvezető.** A m. kir. helügyminiszter az olaszliszka anyakönyvi kerülethe Nagy Albertet anyakönyvvezető helyettesé névezte ki.

— **A Bodrogközi Tiszaszabályozó Társulat** f. hó 12-én tartotta őszi közgyűlését, melyen a társulat ügyeinek jelenlegi állása, több társulati ügyek s az 1897-ik évi költségvetés volt tárgyalás alatt. A megjelentekre a társulati ügykezelés megnyugtató hatást tett s vita nélkül lettek elfogadva a választmányának az ügyszorozatra nézve tett véleményes javaslatai.

— **Nyílt levél a satoraljai uhelyi járas főszolgabírója-hoz.** Nagyszagos uramnak bizonyosan nincs tudomása arról, hogy Sárospataknak ez idő szerint való bírja a rendörök egyikét-másikat kivételköteti egyenruhájából s szivélbe atoztetven azzal bizza meg, hogy kortes-zászlókat hordjon szejjel a vidéken. Ismerve a főszolgabíró ur törvényszereletét s erélyességét, egész bizalommal hozom tudomására ezt az esetet, remélvén, hogy a satoraljai uhelyi főszolgabíró is van olyan, mint egyes megyék első tisztviselője, t. i. a törvénynek erélyt fog tudni s akármű szereln. Tisztelettel vagyok Sárospatakon. 1896. október 17. **H. L.**

— **Gyászir.** Özgveggy Rimaszombathy Pálme szül. Dapp Terézis: Rimaszombathy Gyula és Rimaszombathy Odón fajtalamotf megortó szivel tudatják a felolthetlen férj és nagybátyójuknak **Rimaszombathy Pál**, Zemplén vármegye bizottsági tagjának, elele 73-ik. holdog házasságának 40-ik évében 1896. évi október 14-én esteli 11 és fél órákor hosszúas betegség után történt elhunytát. Hullt teteme okto-

ber hó 16-án d. u. 2 órákor fog az ev. ref. egyház szer-tartása szerint az olasz-liszka sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Olasz-Liszka, 1896. október 16-én. Áldás és béke lengjen hamvai fölött!

— **Beszámoló.** Király-Helmeczen e hó 12-én tartotta meg beszámolóját br. Sennyey Istvan volt országgyűlési képviselő. A beszámoló Bodrogköz intelligentiája s több község képviselői voltak jelen. Párthívei újlag jelöltül kiáltották ki Sennyeyt.

— **Millenniumi kitüntetésok.** Ő felsége az ezredléves kiállítás szervezése és rendezése körül szerzett kiváló érdemek méltánylásául több rendbeli kitüntetést adományozott. Vármegyénk területéről öten lettek kitüntetve, és pedig gr. Andrásy Aladár, főkomárommester, homonnai nagybirtokos, gr. Andrásy Tivadar, belső titkos tanácsos, tóke-terebesi nagybirtokos, br. Harkányi Frigyes újvilág-pusztai nagybirtokos, kik a Felső legmagasabb elismerésében részesültek. Gróf Majláth József, a Bodrogközi Tiszaszabályozó Társulat elnöke, perbenyiki nagybirtokosnak a Lipót-rend lovagkeresztje adományoztatott, még pedig díjmentesen: végül Kocourek Ferencz főállatorvos országos állategészségi felügyelő címet kapott.

— **Szőlészeti kirándulás.** A tokaj hegylajai szőlő-birtokosok Szőlőlakán, augusztus 9-ikén tartott szakértekelitükön elhatározták, hogy a szőlő-tanulmányozási utat tovább folytatják. Több oldalról fölmerült azon kívánság, hogy a tarczali vinczellerképeze által kezelt szőlő-telep tekintessék meg, a mely kívánság e hó 12-én csakugyan meg is történt. Itt első sorban az Ő felsége tulajdonát képező szőlőtelepet tekintették meg, majd a nagyszerűen berendezett allami közüző-telepet s végül a vinczeller-iskola mintatelepeben gyönyörködtek a tanulmányozók. Hisszük, hogy az ott voltaknek nem volt még tanulmányútjuk olyan tanulságos, mint a tarczali.

— **Emlekoszlop leleplezés.** F. hó 11-én d. u. leplezték le B.-Keresztúron, a zempléni megyei honvéd-egylet által a keresztúri, kislaludi és tarczali csatákban 1849 január 22 és 23. napjain elesett honvédek emlékének állított emlekoszlopát, nagyszámú — különösen vidéki — közönség jelenlétében. A leleplezési ünnepély a lapunk 40. számában közölt program szerint folyt le. Az egyes számok közül kiemeljük Matolay Etele megnyitó beszédét, melyben büszkeséggel mutattat rá az ezen csatákban részt vettek közül még élő dr. Lengyel Endrere, Karsa Ferenczre, Bajusz Józsefere. Kaposy Menyhertre, Lukovich Ottóra, kik az ünnepélyen is mindannyian jelen voltak, a kiket a közönség szivelyes ovációkban részesített. Karsa Ferencz visszaemlékezéseiből a közönség keveset hallott. Bajusz Jozsef lelkesedéssel szavalt a saját alkalmi költeményét. A zenés énekszemok szintén megfelelőek voltak. Az emlekoszlop magas dombon álló hengeres, termésköböl készült egyszerű oszlop reliefekkel díszítve, a következő felirattal: délről: 1849 téhó 22 és 23-án Klapka György honvéd-erzede vezérlete alatt vivott b.-kislaludi, b.-keresztúri és tarczali honvéd csaták emléke. Nyugatról:

Mennyi édes Atyánk!

Hadúr, áldd meg, védjed e nepet...

Fejlessz honfi erényt, hogy senmit a honnak elébe

Honpolgar ne tegyen

S tudjon meghalni honaért.

Északról: Emeltetett

Az 1848-49-iki zempléni megyei

Honvéd-egylet által,

Jelzálogkölesönöket

töldbirtokra 3 1/2 %, házakra 4 1/2 %, másnemű ingatlalakra 5% mellett

legmagasabb összegekben ajánlunk.

E kölcsönök konvertálásuknál bélyeg- és illetékmentességet élveznek.

Erdőkihasználások, birtok-parcellázások átvétele. Birtokok szövetkezeteknek hosszú lefizetési tartamra eladatnak.

„Magyar Lloyd“

közgazdasági vállalat. Budapest, Király-utca 70.

Magyarország ezredik Évében, 1896. szept. hó.

Keletről: Hovádek voltak! szabadságért Nehéz csatákban estek el. Egy-egy lehelülő bástya volt Mindenik megvívott kebel. Hősök vérevel, dics-sugarral Van megszentelve ez a hely, Mint az oltári áldozatnál Az Ur vérevel a kehely. Kűldje az Isten szabad napja Ide legfénylőbb sugarát, A kegyelet zsamolyáról Mondjunk el egy forró imát.

A leleplezéskor bizony mindenki inkább azon magyarba öltözött élő szobrokat nezte, kik, mint a környékbeli lelkes honleányok a szobor talapzatát koszorúzták meg s aztán a körül foglaltak állást. A későn érkező tarczali banderium is fel-tűnést keltett. Az ünnepélynek kissé gondosabb rendezés nem ártott volna. A szorongás közben két elajulás is történt s egy állvány is leszakadt; szerencsére nagyobb baj nem esett.

— **Halálözás.** Az alsó-zempléni egyházmegyének egyik köztisztviselőben álló tanácsbírája, a *karádi* egyháznak érdemes lelkipásztora *Körössy György* október 15-én hét napi szenvedés után tüdőgyulladásban elhunyt. Eleterős, vig kedélyű, közkedveltségben álló tagja volt társadalmi életünknek. Legyen emlékezte áldott!

— **Pártvertelet.** Az olasz-liszka választókerület függetlenségi és 48-as elveket valló polgárai folyó hó 14-én Sárospatakon tartották meg értekezletüket. Vámos-Ujfalu, B.-Zsadány, Bodrog-Olaszi, Erdő-Benyé, Tolcsva, Bodrog-Halász, Komlócska, Bodrog-Keresztúr, Trautzonfalva, Józseffalva küldötték el ide megbízottait. Ez értekezlet a pártverteletet választotta meg és közönségenként szervezkedve, dr. Vázsonyi Vilmos, hírlapíró, a szónokok szónokát kiáltotta ki képviselőjelöltjéül.

— **Pártszervezés.** A mádi választókerület egynehány tagja f. hó 11-én zászlót bontolt s megalakította a szabadelvű pártot, ez alkalommal gróf Andrásy Gyula jelöltetett. kit ez irányban küldöttség keresset fel. A jelölt az ohajnak engedve, a jelölést elfogadta. Program beszédét 15-én tartotta Mádon. 18-án pedig Tokajban fogja tartani.

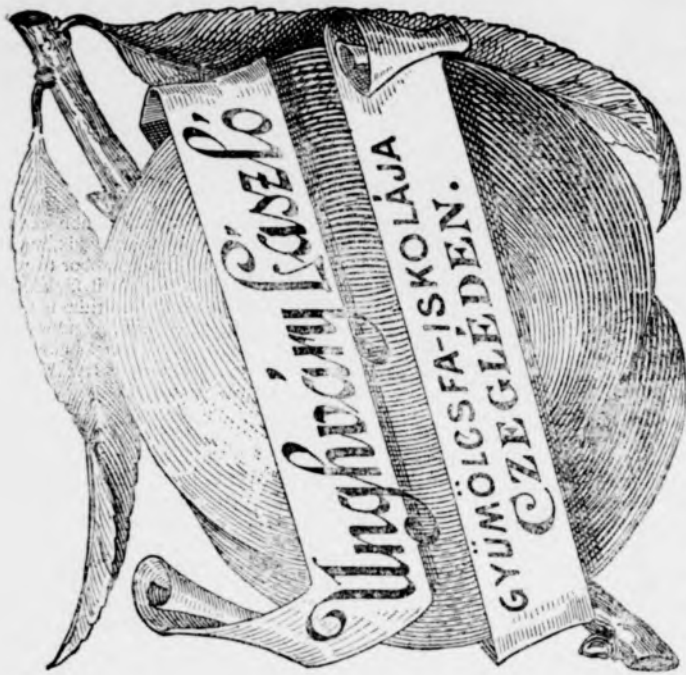
— **Uj gyár.** Viaszkból kirakat modellek gyártását is felölelte a budapesti „Plasticon“ részvénytársaság. Az új vállalat már a külföldről is kapott sok megrendelést.

NYILTTÉR.*

A „Satoraljai“ czimű lap 36. számában megjelent „tolvajnö“ czim alatt czikk névtelen író-ját egy hazontalan, nyomorult, botrányhajhászó himpellernek nyilvánított, míg aljas ragalmát be nem bizonyítja. **Lobermayer Jozsef.**

Fenti nyilatkozat alapját képező közleményünket munka-társunk a csendőri nyomozat alapján írta meg, mely nyomozati jegyzőkönyv a satoraljai törvényeszekhez is beadott. A vizsgálat fogja kideríteni, hogy munkatársunk igazat ír-e vagy nem. Addig tehát nyilatkozó ur ilyen nyíltleri közlemény tetelére jogosítva nincs, s a vizsgálat befejezéséig epuskedését türtöztesse úgy, mint eddig 6 heten át tette is. **Szerk.**

* F. rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Cseresnye- és meggyfa-csemeték nagymérvbeni eladása.

Eladásra számít készlet: cseresnyéből 80.000, meggyből 50.000 db.

Cseresnyefa-csemeték árai: a 160-200-240 centiméter magas hajtással bíró, gazdag gyökerű, életős, 1-2 éves csemeték darabja (azok erőssége szerint) 20 kintől 40 kigéig.

Meggyfa-csemeték árai: az 1-2-3-4 éves, gazdag gyökerű, igen szép fejlődésű, életős csemeték darabja (azok erőssége szerint) 20 kintől 50 kigéig.

100 db.	40 kros csemete	1 vagy több fajban	38 ft
250 * 40 *	30 *	1 *	36 *
500 * 40 *	20 *	1 *	34 *
1000 * 40 *	10 *	1 *	32 *
5000 * 40 *	5 *	1 *	30 *

A 4-5 éves, igen erős, meggyfa-csemeték 100 a 48 ft 250 db, vitélel 45 ft, 500 db, vitélel 44 ft. Igen nagy készlet van a következő csemetefajtákból: Germesdórnai nagy, Nagy fekete topogó, Korai majna cseresnye, Hadacsányi óriás, Ferenczi császár topogója, Dobonauzer sarga topogója, Hechtbüngeni óriás, Dr. Eutz teketője, Schindler-késői topogója, Cöbungi korai tekető, Glöcker óriása, Buttner késői topogója, Mészai topogója, Keneherbeni topogója, Heintze korai cseresnyéje, Korponai tekető topogója, Mückelbergi nagy, Disonófi fűszeres, Jabonlay topogója, Hollandi hercegező, Kanizsai fekete, Leperekeni topogója stb. stb.

Igen nagy készlet van a következő meggyfajtákból: Korosi meggy (Spanyol meggy), Spanyol meggy piros, Pándi meggy, Korai Hortensia, Hortensia királyi, Eugenia, Valera éró, Oligései apátai, stb. stb. A fent cseresnye- és meggyfajtákban kívül adtnak ki körte, alma, szilva, őszli- és kajszinbarack, lapsonya, hirs- és eperfa-ajtványok úgy gazdasági mint törpejeveit 1-2-3-4 éves példányokban, mégpedig gazdag gyökerűek mellett. A csemeték tisztán homok talajon nevelkedtek s ezért gazdag gyökerűek s biztos fogamzási képességűek hirt, ezen felül hirtelen fajták, edzett természetűek, egészségesek, hosszú életűek és igen olcsók is. Adtnak ki fentiekben kívül 1-2-3-4 éves vadonca is, kökény, mandula, sarga barack, cseresnye, tekető meggy, sajnyeggy és eperből, melyeknek árai erősség szerint 1000 kint 5 ft 85 kintől 19 ft 80 kint ameddig.

Ungváry László-fele czepléni gyümölcsiskola ma már 140 hold területű. Van benne 100.000 nemes és 150.000 vadonca csemeték. Igy az ma már, mint tisztán gyümölcsiskola a föld kerék-egyet találhatu ilyenmú telepek közt az első helyen áll. Egyelőre kintl látta el; nemkülönben a sok eső, illetve csapadékos időre való száraz időre való száraztalással) arzenál tiszta tavaszig mind betelepítendő.) Különb év év őszén és a megkezdés év tavaszán 4000-4500 arzenál. (Ezen munkálatai között el-áratok, valamint a növénynevelés is boldogult **Berecki Mátyás** egy a mezt-kövesházi, valamint kunagózi kiserleti telepe a czeplőlábona mellett. A czepl. mint életképes vállalat, **Kecskemeten** is létezik egy nagyobb szabású, 400 hold, gyümölcsiskolát stb. stb. **Tesselt átfejlesztéseket kérem!!!**

1895. évi CAIROI s az 1896. évi LONDONI egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve. Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású a test bármínemű eszozs bántalmái, u. m.: köszvény, csusz, reuma, ischiás, asthma stb. ellen. Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültébb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 percz alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér. Főraktárak Budapesten: **Török Jozsef** ur gyógyszer-tárában király-utca 12. sz., és dr. **Egger v.** ur gyógyszer-tárában vézi körút 17. sz. Ugyazintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszer-tárában, valamint a készítő

WIDDER GYULA gyógyszerész-nél
SATORALJA-UJHELY 52 szám.

Ugyazintén: Sárospatakon: Kádár Gyula és Trstyánszky Károly; Varamón: Gaál Sándor; Homonnán: Szekerák Ambrus; Tokajban: Rothfuchs J.; Nagy-Mihályban: Tolvaj Imre urak gyógyszer-tárában.

Videki megrendelesek pontosan teljesítettek.

Verszegények, lábbadozók, sápkórosok, gyengékedők, láztalan tüdőbetegek számára legjobb gyógyszer a dr. Kun Zoltán-féle **Vérképző labdaes** 1 üveg 60 darab rózsa-színre czukrozott labdaesal 1 frt 80 kr.

Hurut, tüdővész, hideglelés, malária, Influenza, tüdő- és gégehurut, gyomorhurutban szenvedők számára legjobb gyógyszer a dr. Kun Zoltán-féle **Hurutellenes labdaes** 1 üveg 60 drb, égszínkek czukorral bevont labdaes ára 1 frt 80 kr.

Női hajok ellen legjobb szer a dr. Kun Zoltán-féle

Irrigáló por 1 doboz ára 1 frt 20 kr.

Az arcz- és kéz ápolására legjobb kenőcs a dr. Kun Zoltán **Purpurin Crem** 5 nap alatt minden szepő és maj foltot eltávolít s a bőrnek gyönyörű bársony szerű külsőt ad 1 tégely ára 1 frt 20.

Minden eddig megjelent szájjvizek fölött legjobb a dr. Kun Zoltán-féle **DENTIPURIN SZAJVIZ** ellenszere a ragályos torokbajoknak is. 1 üveg ára 60 kr.

Kapható a készítőnél **TRSTYÁNSZKY KÁROLY** gyógyszerész-nél Sárospatakon, s minden nagyobb forgalmu gyógyszer-tárában. Főraktár: **Török József** gyógyszer-tárában Budapest, Király-utca 12. Dr. **Buday Emil** gyógyszerész-nél Budapest városház-tör. **Satoralja-Ujhelyben Widder Gyula** gyógyszerész urnál.